

Brüssel, 12. märts 2024
(OR. en)

7427/24

CLIMA 102
ENV 251
ENER 118
TRANS 135
AGRI 182
ECOFIN 283
COMPET 277
IND 134
MI 261

MÄRKUS

Saatja:	Nõukogu peasekretariaat
Saaja:	Alaliste esindajate komitee / nõukogu
Komisjoni dok nr:	6291/24 + ADD 1-6
Teema:	Teatis Euroopa 2040. aasta kliimaeesmärgi kohta – Arvamuste vahetus

1. Et suunata arutelu nõukogu 25. märtsi 2024. aasta istungil (keskkond) eespool nimetatud teema üle peetavaks arvamuste vahetuseks, koostas eesistujariik lisatud märkuse ja küsimused ministritele.
2. Alaliste esindajate komiteel palutakse eesistujariigi koostatud märkus ja küsimused teadmiseks võtta ning edastada need ülalnimetatud arvamuste vahetuseks nõukogule.

Teatis Euroopa 2040. aasta kliimaeesmärgi kohta**– Arvamuste vahetus –****Sissejuhatus**

Komisjon avaldas 6. veebruaril 2024 teatise 2040. aasta kliimaeesmärgi kohta,¹ milles tutvustatakse visiooni 2030. aasta järgseks perioodiks, võttes arvesse süvenevaid kliimamuutusi ja nendest tulenevaid suurenevaid reaalseid kulusid. Selles esitatakse visioon Euroopast kui tugeva tööstusökosüsteemi, puhta, vähese CO₂ heitega ja taskukohase energiaga ning kestlikult toodetud toidu ja materjalidega maailmajaost. See visioon vastab ELi kodanike vajadustele ja muudab ELi vastupidavaks tulevaste kriiside suhtes. Tuginedes põhjalikule mõjuhindangule, soovib komisjon võtta 2040. aasta eesmärgiks vähendada kasvuhoonegaaside netoheidet 90 % võrreldes 1990. aastaga, et hoida ELi kindlal kursil, jõudmaks 2050. aastaks kliimaneutraalsuseni. Leitakse, et soovitud eesmärk vastab teaduslikele nõuannetele ja on kooskõlas Pariisi kokkuleppes tulenevate kohustustega. Teatisega kavatakse alustada kõikehõlmavat mõttevahetust 2030. aasta järgse kliimapoliitika raamistiku üle. Seadusandlikud ettepanekud, millega inkorporeeritakse 2040. aasta eesmärk Euroopa kliimamäärusesse ja järgnevasse sektoripõhistesse meetmetesse, esitab Euroopa Komisjoni järgmine koosseis.

Nõukogus algas teatise ja mõjuhindangu üksikasjalik analüüsimine töörühma tasandil 12. veebruaril 2024. Kliimapoliitika sektoriülese laadi tõttu kaasab eesistujariik aruteludesse aktiivselt esindajaid muudest nõukogu sektoritest.

¹ Dokumendid 6291/24 + ADD 1–6.

Õiglase ülemineku ja konkurentsivõimelise kestlikkuse suunas

Teatise kohaselt on hoonete, transpordi ja tööstuse puhul aastaks 2040 CO₂ heiteta elektrisüsteemile ülemineku keskmis elektrifitseerimine. Fossiilkütuste kasutamisest eemale liikumine suurendab ELi sõltumatust ja avatud strateegilist autonoomiat ning vähendab hinnašokkide ohtu. Ehkki nimetatud ülemineku alustalaks saavad olema taastuvad energiaallikad, on vaja kõiki vähese CO₂ heitega energialahendusi. Tööstuse CO₂ heite vähendamine vajab senisest enam ringmajanduse ja CO₂ kogumise tehnoloogiate kasutamist ja vähese CO₂ heitega lahenduste arendamist ning ELi konkurentsivõimet toetavat regulatiivset ja rahastamiskeskonda. Selleks, et käsitleda vajadust süsiniku tööstusliku sidumise suurema rolli järele sektorites, kus heidet on raske vähendada (täiendusena maakasutusest tulenevale CO₂ sidumisele), avaldas komisjon 6. veebruaril 2024 tööstuslikku süsinikumajandust käsitleva teatise².

Transpordisektori heidet tuleks 2040. aastaks vähendada ligikaudu 80 % võrreldes 2015. aastaga, kasutades selleks suuri taristuinvesteeringuid, tehnoloogilisi lahendusi, CO₂ hinnastamist, vähese CO₂ heitega kütuste kasutuselevõttu ja ühelt transpordiliigilt teisele üleminekut. Põllumajandusest ja maasektorist pärinevat kasvuhoonegaaside heidet on vaja vähendada, tagades samal ajal taskukohase ja kvaliteetse toidu tootmise ELis. Teatises rõhutatakse vajadust koordineerimise järele terves toidu väärtusahelas ning maasektori ressursitõhusama ja elurikkust soodustava majandamise järele, et suurendada selle vastupanuvõimet kliimamuutustele.

² Dok 6306/24.

Kokkulepitud 2030. aasta raamistiku täielik rakendamine on võtmetähtsusega tingimus, mis soodustab 2040. aasta eesmärgi saavutamist. Seda tuleb täiendada ulatusliku tugiraamistikuga Euroopa rohelise kokkuleppe kahe võrdselt olulise eesmärgi jaoks, milleks on õiglane üleminek ja konkurentsivõimeline kestlikkus. Seega on vaja keskenduda senisest enam õiglasele üleminekule, mis ei jäta kedagi kõrvale, ning pidada strateegilist dialoogi, sealhulgas tööstuse ja põllumajandussektoriga. Muutuste peamiseks liikumapanevaks jõuks jääb CO₂ hinnastamine ning ELi heitkogustega kauplemise süsteemi (HKS) on vaja täiendada muude mehhanismidega, näiteks energia maksustamise tõhusalt kasutamise ja fossiilkütuste toetuste järkjärgulise kaotamisega. Eeldatakse, et eesmärgi saavutamiseks vajaliku heiteta ja vähese CO₂ heitega tehnoloogia kiire kasutuselevõttuga luuakse puhta tehnoloogia tootjatele suur siseturg ning stimuleeritakse teadusuuringuid ja innovatsiooni. Arvestades, et tõeliselt võrdsed tingimused nõuavad üleilmset lähenemisviisi CO₂ hinnastamisele, peaks EL jätkama osalemist kliimadiplomaatias, et julgustada teisi jurisdiktsioone CO₂ hinnastamisel.

Tegevusetuse hind ja kliimameetmed kui investeerimispoliitika

Teatises tuletatakse meelde, et ajavahemikul 1980–2022 sagesid kliimaga seotud äärmuslikud sündmused, mille tagajärjel suri ELis 220 000 inimest ja tekkis 650 miljardi euro ulatuses majanduslikku kahju, millest ligikaudu 179 miljardit eurot kõigest viimase viie aasta jooksul. Sellest tulenevalt otsustati suurendada ELi solidaarsus- ja hädaabireservi 1,5 miljardi euro võrra ajavahemikuks 2024–2027. Komisjoni hinnangul tuleks võrreldes ajavahemikuga 2011–2020 igal aastal investeerida kliimapöördesse täiendavalt 1,5 % SKPst ning ta rõhutab, et tegevusetusega kaasneksid järgmistel aastakümnetel palju suuremad kulud, võimaliku kumulatiivse SKP lisakuluga 2,4 triljonit eurot ajavahemikus 2031–2050, kusjuures tegemist on konservatiivse hinnanguga, milles ei võeta näiteks arvesse võimalike murdepunktide riski. Lisaks parandab riskide ennetamise ja nendeks valmisoleku meetmete tõhustamine kogu majanduse vastupanuvõimet ja vähendab ülemineku kulusid.

Kapitaliturgude liidu tugevdamine ja ühtse turu süvendamine on vajalikud selleks, et tagada vajalike erasektori investeeringute tase, kusjuures erasektori investeeringute kaasamise puhul on põhiroll Euroopa Investeeringuspangal ja teistel institutsionaalsetel finantssektori osalistel, eelkõige projektidega seotud riskide vähendamisel ja taristuinvesteeringute kaasamisel ning signaali andmisel teistele turuosalistele. Sihipärane avaliku sektori rahastamine võimaldab olemasolevate vahendite, näiteks innovatsioonifondi, ELi heitkogustega kauplemise süsteemist saadava tulu ja ELi eelarve tõhusamat kasutamist.

Küsimused ministritele:

Eeltoodut arvesse võttes palutakse ministritel vahetada arvamusi, tuginedes järgmistele küsimustele:

- *Kuidas peaks EL püüdlema kliimaneutraalsusele ülemineku poole, võttes arvesse süvenevaid kliimamuutusi ja nendest tulenevaid suurenevaid reaalseid kulusid? Millised on teie hinnangul olulised soodustavad tingimused 2030. aasta järgse raamistiku väljatöötamiseks?*
- *Millistel majandussektoritel on suurim potentsiaal aidata kaasa üleminekule pärast 2030. aastat ning millised on teie arvates suurimad väljakutsed?*
